

paraszat WAJIGASZ

¹⁸ Wtedy Jehuda zbliżył się do [Josefa] i powiedział: Pozwól proszę, mój panie, aby twój sługa przemówił do swojego pana [z nadzieją] że go wysłuchasz. [Będę stanowczy, więc proszę] nie rozgniewaj się na twojego sługę – bo [dla mnie] jesteś jak faraon. ¹⁹ [Od samego początku] mój pan wypytywał [oskarżycielsko] swoje sługi: ‘Czy macie ojca albo brata?’ ²⁰ [Jednak niczego nie ukrywaliśmy przed tobą]. Powiedzieliśmy naszemu panu: ‘Mamy ojca w podeszłym wieku [który ma] małego chłopca [urodzonego w] jego starości. Jego brat umarł i został tylko on ze swojej matki, a jego ojciec go kocha’. ²¹ [Nie wysłuchałeś naszej prośby i] powiedziałaś swoim sługom: ‘Sprowadźcie go do mnie, abym go zobaczył’. ²² Powiedzieliśmy naszemu panu: ‘Młodzieniec nie może opuścić swojego ojca, [bo jeżeli] opuści swojego ojca, [obawiamy się, że] umrze [w drodze tak jak jego matka]’. ²³ Ale powiedziałaś do swoich sług: ‘Jeśli wasz najmłodszy brat nie przyjdzie z wami, to już więcej nie zobaczycie mojego oblicza’. ²⁴ Przyszliśmy do twojego sługi, naszego ojca, i powiedzieliśmy mu słowa naszego pana. ²⁵ A gdy nasz ojciec powiedział: ‘Wróćcie i kupcie dla nas trochę żywności’, ²⁶ powiedzieliśmy [mu]: ‘Nie możemy zejść [do Micrajim]; zejdziemy [tylko], jeśli nasz najmłodszy brat będzie z nami, bo nie możemy zobaczyć oblicza tego człowieka, jeśli nasz najmłodszy brat nie będzie z nami’. ²⁷ Twój sługa, nasz ojciec, powiedział do nas: ‘Wiecie, że dwóch [synów] urodziła mi moja żona [Rachel], ²⁸ jeden odszedł ode mnie i przypuszczam, że został zupełnie rozszarpany [przez dzikie zwierzę]; bo odtąd go nie widziałem. ²⁹ [Jeśli] zabierzecie mi także tego, przydarzy mu się nieszczęście i na starość sprowadzicie mnie w niedoli do grobu [i będzie to tak, jakby trzech zmarło w jeden dzień]!’ ³⁰ Jak teraz mogę przyjść do twojego sługi, naszego ojca, gdy młodzieńca nie będzie z nami, a życie jednego jest uzależnione od życia drugiego. ³¹ I natychmiast gdy zobaczy, że młodzieńca nie ma z nami, umrze i twoi słudzy sprowadzą na starość twojego sługę, naszego ojca, w rozpacz do grobu. ³² [Dlatego chcę zastąpić tutaj Binjamina] bo twój sługa poręczył przed swoim ojcem za młodzieńca, mówiąc: ‘Jeśli nie przyprowadzę go do ciebie, będę miał grzech wobec mojego ojca na zawsze’. ³³ Proszę więc, niech zamiast młodzieńca twój sługa zostanie niewolnikiem mojego pana – a młodzieniec niech pójdzie ze swoimi braćmi. ³⁴ Bo jak pójdę do mojego ojca, jeśli młodzieńca nie będzie ze mną? Obym nie widział zła, które spotka mojego ojca!

45

¹ Josef nie mógł powstrzymać [swoich uczuć] w obecności wszystkich [Micarejczyków], którzy stali obok niego, i zawołał: Wyprowadźcie wszystkich ode mnie! I nikt nie został przy nim, gdy Josef dał się rozpoznać swoim braciom [aby ich nie zawstydząć]. ²

Zapłakał tak głośno, że Micrejczycy [którzy stali na zewnątrz] usłyszeli. [I zaraz cały] dom faraona usłyszał [o tym, że płakał].³ Josef powiedział do swoich braci: Ja jestem Josef. Czy mój ojciec jeszcze żyje? Ale jego bracia nie mogli odpowiedzieć, bo byli przerażeni.⁴ I Josef [widząc ich niepokój, łagodnie] powiedział do swoich braci: Zbliźcie się do mnie. I gdy się zbliżyli, powiedział: Ja jestem Josef, wasz brat, którego sprzedaliście do Micrajim, [nikt o tym nie wiem prócz mnie].⁵ Ale teraz nie smućcie się i nie obwiniajcie się, że mnie sprzedaliście tutaj, bo Bóg posłał mnie przed wami, abym zachował życie.⁶ Dwa lata głód panuje na ziemi, a będzie jeszcze pięć lat, gdy nie będzie ani orki, ani żniwa.⁷ Bóg wysłał mnie przed wami, aby zapewnić wam przeżycie na ziemi i zachować was przy życiu, dla wielkiego ocalenia.⁸ Tak więc to nie wy posłaliście mnie tutaj, ale Bóg. On uczynił mnie doradcą faraona, nadzorcą całego jego domu i zarządcą całego kraju Micrajim.⁹ Pośpieszcie się i pójźcie do mojego ojca, i powiedzcie mu: ‘Tak powiedział twój syn Josef: Bóg uczynił mnie panem całego Micrajim [dlatego nie mogę pójść do ciebie, więc proszę] przybądź do mnie. Nie zwlekaj.¹⁰ [Nie obawiaj się, że będziesz musiał żyć wśród bałwochwalców,] zamieszkaż w ziemi Goszen i będziesz blisko mnie. Ty i twoi synowie i wnuki, owce i bydło, i wszystko, co masz.¹¹ Będę cię tam utrzymywał, abys nie zubożał ty, twój dom i wszystko, co masz, bo [będzie] jeszcze pięć lat głodu.’¹² Wy i mój brat, Benjamin, widzieliście na własne oczy, że ja sam mówiłem do was.¹³ Opowiedzcie mojemu ojcu o całej mojej chwale w Micrajim i o wszystkim, co widzieliście. Pośpieszcie się i sprowadźcie tutaj mojego ojca.¹⁴ I rzucił się na szyję swojego brata Binjamina, i zapłakał. I Benjamin płakał na jego ramieniu.¹⁵ Ucałował wszystkich swoich braci i płakał w ich objęciach, a potem bracia rozmawiali z nim.¹⁶ Usłyszano tę wieść w domu faraona i mówiono: ‘Przybyli bracia Josefa’. I było to dobrze przyjęte przez samego faraona i przez jego sługi.¹⁷ Faraon powiedział do Josefa: Powiedz twoim braciom, żeby tak zrobili: Załadujcie wasze zwierzęta i idźcie do ziemi Kanaan.¹⁸ Weźcie waszego ojca i wasze rodziny i przybądźcie do mnie, a dam wam to, co najlepsze w kraju Micrajim, i będziecie jeść tłustość ziemi.¹⁹ A ty masz przykazane, żebyście tak zrobili: weźcie sobie z kraju Micrajim wozy dla waszych dzieci i dla waszych żon, zabierzcie waszego ojca i przybywajcie.²⁰ Nie żałujcie waszych sprzętów, bo to, co najlepsze w całym kraju Micrajim, będzie wasze.²¹ Zrobili tak synowie Jisraela. Dał im Josef wozy, zgodnie z tym, co powiedział faraon. I dał im zapasy na drogę.²² Każdemu z braci dał ubrania na zmianę, a Binjaminowi dał trzysta sztuk srebra i pięć ubrań na zmianę.²³ Swojemu ojcu wysłał to: dziesięć osłów, obładowanych tym, co najlepsze z Micrajim, i dziesięć oślic, obładowanych zbożem, chlebem i pożywieniem dla swojego ojca na drogę.²⁴ Odesłał [Josef] swoich braci i poszli. I powiedział im: Nie spierajcie się po drodze.²⁵ Wyszli z Micrajim i przyszli do ziemi Kanaan, do Jaakowa, ich ojca.²⁶ I powiedzieli mu: Josef żyje! I zarządza całym krajem Micrajim. Zamarło jego serce, bo nie mógł im uwierzyć.²⁷ [Ale gdy] powtórzyli mu wszystkie słowa Josefa, które do nich mówił, i zobaczył wozy, które przysłał Josef, aby go zabrać, ożywił się duch ich ojca Jaakowa.²⁸ I powiedział

Jisrael: [Co za] wielka [radość]! Mój syn Josef ciągle żyje. [Muszę] pójść i zobaczyć go, zanim umrę.

46

¹ Jisrael wyruszył z wszystkim, co miał, i przybył do Beer Szewy [aby się dowiedzieć od Boga czy ma opuszczać obiecaną ziemię]. Zarząnął zwierzęta na ucztę dla Boga [na ołtarzu, który tam zbudował] jego ojciec Jicchak. ² Bóg przemówił do Jisraela w widzeniu nocnym: Jaakowie, [twoje imię ma nadal pozostać] Jaakow [bo twoi potomkowie będą ciemnieni w obcej ziemi]! [A Jaakow] odpowiedział: Jestem [posłuszny]! ³ I [Bóg] powiedział: Ja jestem Bóg, [ten sam] Bóg twojego ojca, [który powiedział mu, żeby nie schodził do Micrajim. Jednak ty] nie bój się zejść do Micrajim, bo tam uczynię cię wielkim narodem. ⁴ Ja zejdę z tobą do Micrajim i Ja cię też wyprowadzę [stamtąd i pochowam cię w ziemi Jisraela], a Josef [który cię przeżyje] położy rękę na twoje oczy [po tym jak umrzesz]. ⁵ Jaakow wyruszył z Beer Szewy i synowie Jisraela powieźli swojego ojca, Jaakowa, i swoje dzieci, i swoje żony na wozach, które wysłał faraon, aby [ich] przywieźć. ⁶ Zabrali swoje stada i swoje majątki, które nabyli w ziemi Kanaan, i przybyli do Micrajim. Jaakow i razem z nim całe jego potomstwo. ⁷ Jego synowie i jego wnukowie byli z nim, jego córki i jego wnuczki i całe swoje potomstwo sprowadził ze sobą do Micrajim. ⁸ To są imiona [sześćdziesięciu sześciu] synów Jisraela, którzy przybyli do Micrajim. Jaakow i jego synowie: pierworodnym Jaakowa był Reuwen. ⁹ Synowie Reuwena: Chanoch, Palu, Checron i Charmi. ¹⁰ Synowie Szimona: Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Cochar i Szaul syn Kenaanejki [bo tak nazywali Dinę, gdyż została zniewolona przez Schema, Kenaanitę]. ¹¹ Synowie Lewiego: Gerszon, Kehat i Merari. ¹² Synami Jehudy byli Er, Onan, Szela, Perc i Zerach. Er i Onan umarli w ziemi Kanaan. Synami Perci byli: Checron i Chamul. ¹³ Synami Jisachara: Tola, Puwa, Jow i Szimron. ¹⁴ Synami Zewuluna: Sere, Elon i Jachlel. ¹⁵ To byli potomkowie Lei, których urodziła Jaakowowi w Padan Aram. [Włączając] Dinę, jego córkę [i jego wnuczkę Jochewed], Wszystkich synów i córek [Lei] było trzydzieści trzy osoby. ¹⁶ Synowie Gada: Cifjon, Chagi, Szuni, Ebon, Eri, Arodi i Areli. ¹⁷ Synowie Aszera: Jimna, Jiszwa, Jiszwi, Beria i ich siostra Serach; a synowie Berii [to] Chewer i Malkiel. ¹⁸ To byli potomkowie Zilpy, którą dał Lawan swojej córce Lei, a [Zilpa] urodziła ich Jaakowowi. Szesnaście osób. ¹⁹ Synami Rachel, [najważniejszej] żony Jaakowa, byli Josef i Binjamin. ²⁰ A Josefowi urodzili się w ziemi Micrajim Menasze i Efrajim, urodziła mu [ich] Asnat, córka Poti Fera, kapłana On. ²¹ Synowie Binjamina: Bela, Becher, Aszbel, Gera, Naaman, Ehi, Rosz, Mupim, Chupim i Ard. ²² To byli potomkowie Rachel, którzy urodzili się Jaakowowi. Wszystkich osób było czternaście. ²³ Synowie Dana: Chuszim [który miał wiele dzieci w Micrajim]. ²⁴ Synowie Naftalego: Jachceel, Guni, Jecer i Szilem. ²⁵ To byli potomkowie Bilhy, którą dał Lawan swojej córce Rachel, a [Bilha] urodziła ich Jaakowowi. Wszystkich osób było siedem. ²⁶

Wszystkich osób, idących z Jaakowem do Micrajim, jego bezpośrednich potomków, oprócz żon synów Jaakowa, wszystkich osób było sześćdziesiąt sześć.²⁷ Synów Josefa, którzy urodzili mu się w Micrajim, było dwóch [razem z Josefem i Jochewed, która się urodziła Lewiemu, gdy wchodzili do Micrajim], wszystkich osób z rodziny Jaakowa, przybywających do Micrajim, było siedemdziesiąt.²⁸ [Jaakow] wysłał przed sobą Jehudę, do Josefa, aby przygotować [bet hamidrasz] w Goszen przed [jego przybyciem]. I przybyli do krainy Goszen.²⁹ Josef zaprzął swój wóz i wyjechał naprzeciw swojego ojca, Jisraela, do Goszen; pokazał mu się, rzucił mu się na szyję i bardzo długo płakał na jego ramieniu.³⁰ I Jisrael powiedział do Josefa: Nawet jeżeli teraz bym umarł, [byłbym pocieszony] tym, że widziałem twoją twarz, i że jeszcze żyjesz.³¹ Josef powiedział do swoich braci i do rodziny swojego ojca: Pójdę do faraona [poprosić go, aby wam pozwolił zamieszkać na stałe, dlatego] powiem faraonowi: ‘Przybyli do mnie moi bracia i rodzina mojego ojca, którzy byli w ziemi Kenaan;³² ci ludzie są pasterzami owiec, są hodowcami stad, [ludźmi bardzo zamożnymi. Nie będą obciążeniem dla państwa, bo] przyprowadzili swoje owce i swoje bydło, i wszystko, co mieli’.³³ Dlatego gdy faraon was wezwie i zapyta: ‘Czym się zajmujecie?’³⁴ [musicie] powiedzieć: ‘Twoi słudzy, od młodości aż do teraz, są hodowcami stad. Tak my, jak i nasi ojcowie’. Po to, abyście mogli osiąść w [dalekiej] ziemi Goszen, bo wszyscy pasterze owiec są obrzydliwością dla Micrejczyków [którzy czczą barana].

47

¹ Josef poszedł i powiedział faraonowi: Mój ojciec i moi bracia przybyli z ziemi Kenaan, i ich trzody, i ich bydło, i wszystko, co mają, i są teraz w krainie Goszen.² [Josef] wybrał pięciu [najślabszych] spośród swoich braci [z nadzieją, że władca nie powoła ich na wojowników] i przeprowadził ich przed faraona.³ A faraon zapytał jego braci: Czym się zajmujecie? Odpowiedzieli faraonowi: Twoi słudzy są pasterzami owiec, tak jak nasi ojcowie.⁴ I [jeszcze] powiedzieli faraonowi: Przyszliśmy zamieszkać w [tym] kraju, gdyż nie ma pastwisk dla trzody, którą mają twoi słudzy, bo w ziemi Kenaan panuje ciężki głód; więc pozwól, niech twoi słudzy osiadą w krainie Goszen [gdzie są nawadniane pastwiska].⁵ Wtedy faraon powiedział do Josefa: [Skoro] twój ojciec i twoi bracia przybyli do ciebie [jest twoją powinnością zadbać o nich].⁶ Ziemia Micrajim zaprasza cię, abyś osadził swojego ojca i swoich braci w najlepszej [części] kraju. Niech osiadą w krainie Goszen, a jeśli wiesz, że są wśród nich zdolni ludzie, wyznacz ich na nadzorców moich stad.⁷ Josef przyprowadził swojego ojca Jaakowa i przedstawił go faraonowi. A Jaakow pobłogosławił faraona.⁸ [Było widoczne, że Jaakow jest w bardzo podeszłym wieku, dlatego] faraon zapytał Jaakowa [zdumiony]: Ile lat sobie liczysz?⁹ I Jaakow odpowiedział faraonowi: Mija już sto trzydzieści lat mojego wędrowania. Nieliczne i ciężkie były lata mojego życia i nie osiągnęły [liczby] lat życia moich ojców podczas ich wędrowania.¹⁰ Wtedy Jaakow pobłogosławił faraona i wyszedł od faraona.¹¹

Josef osiedlił swojego ojca i swoich braci i dał im posiadłość w ziemi Micrajim, z tego, co najlepsze w krainie Rameses [to jest Goszen], tak jak rozkazał faraon. ¹² Josef utrzymywał swojego ojca i swoich braci [dostarczając im pożywienie], i cały dom swojego ojca, [dając] żywność według potrzeby, aż do najmłodszego z ich dzieci. ¹³ [A zanim Jaakow przybył do Micrajim] nie było jedzenia na całej ziemi, bo głód się bardzo nasilił i podupadła ziemia Micrajim i ziemia Kanaan z powodu głodu. ¹⁴ Josef zebrał wszystkie pieniądze, które znajdowały się w ziemi Micrajim i w ziemi Kanaan, [w zamian] za zboże, które nabywali [ich mieszkańcy]. Te pieniądze Josef dostarczył do domu faraona. ¹⁵ Wyczerpały się pieniądze w ziemi Micrajim i w ziemi Kanaan i przyszli wszyscy Micrejczycy do Josefa, mówiąc: Daj nam chleba! Dlaczego mamy umierać tu przed tobą? Dlatego, że zabrakło pieniędzy? ¹⁶ I powiedział Josef: Przyprawdźcie wasze stada, to dam wam [żywność] za wasze stada, jeśli zabrakło [wam] pieniędzy. ¹⁷ Przyprawdźli swoje stada do Josefa i dał im Josef żywność [w zamian] za ich konie i za stada owiec, i za stada bydła, i za osły. I zaopatrywał ich w żywność, [w zamian] za wszystkie ich stada podczas tego roku. ¹⁸ Skończył się ten rok; przyszli do niego na następny rok i powiedzieli mu: Nie będziemy ukrywać przed naszym panem, że gdy wyczerpały się pieniądze, a stada była są u naszego pana, nie zostało [nam] dla naszego pana nic, tylko nasze ciała i nasza ziemia. ¹⁹ Dlaczego mamy umierać na twoich oczach, tak my, jak i nasza ziemia? Kup nas i naszą ziemię za chleb. I my, i nasza ziemia będziemy niewolnikami faraona. Wydaj ziarno, a będziemy żyli i nie poumieramy. A i ziemia nie będzie opustoszała. ²⁰ Josef nabył całą ziemię Micrajim dla faraona, bo Micrejczycy posprzedawali, każdy swoje pole, gdyż tak ciężki był dla nich głód. I ziemia stała się [własnością] faraona. ²¹ [Josef] przeprowadził lud do miast, z [jednego] krańca Micrajim na [drugi] kraniec. ²² Tylko ziemi kapłanów nie kupił, bo kapłani mieli przydzieloną [żywność] od faraona i jedli swój przydział, który dał im faraon, dlatego nie sprzedali swoich ziem. ²³ Powiedział Josef do ludu: Właśnie nabyłem dzisiaj was i wasze ziemie dla faraona, a to jest ziarno dla was. Obsiejcie ziemię. ²⁴ A gdy zbierzecie plony, dacie piątą [część] faraonowi, a cztery części będą dla was na obsianie pola i na jedzenie, dla was i dla tych, którzy są w waszych domach, i na wykarmienie waszych dzieci. ²⁵ I powiedzieli: Ocaliłeś nam życie, obyśmy znaleźli przychyłność w oczach naszego pana i będziemy sługami faraona. ²⁶ I ustanowił to Josef jako prawo, aż do tego dnia w ziemi Micrajim, że dla faraona jest piątą [część]. Tylko ziemia kapłanów nie należała do faraona. ²⁷ A Jisrael [i jego rodzina] mieszkali w ziemi Micrajim, w krainie Goszen. Nabyli w niej posiadłość i byli płodni, i rozmnożyli się bardzo.